

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ

Випуск XV

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ

м. Рівне – 2023

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF WIND MUSIC IN THE CONTEXT
OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE AND ABROAD
COUNTRIES

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State Humanitarian University
Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 15

**Rivne
2023**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Академія музики в Кракові імені К. Пендерецького, Польща
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ
Katedra Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie**

**ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 15

**м. Рівне
2023**

УДК 780.8 : 780.64

I – 90

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації *серія KB № 19865-9665 P**Збірник наукових праць видається з 2006 року.**Друкується за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 27 квітня 2023 р.)***Редакційна колегія:****Цюлюпа С.Д.** – заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **голова редакційної колегії;****Палаженко О.П.** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **відповідальний секретар;****Пьотр Лято** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Краків, Польща;**Карпач А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Львів;**Качмарчик В.П.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Рада Славінська** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;**Круль П.Ф.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Івано-Франківськ;**Громченко В.В.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Дніпро;**Сверлюк Я.В.** – доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;**Вовк Р.А.** – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Гишка І.С.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Львів;**Овчар О.П.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Харків;**Слупський В.В.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Київ;**Цюлюпа Н.Л.** – кандидат педагогічних наук, доцент, м. Рівне;**Закопець Л.М.** – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Львів.**Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя.** Збірник наукових праць. Випуск 15 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські береги, 2023. – 176 с.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Наукові статті висвітлюють корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких закладів вищої освіти і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

The collection contains the results of research in the genre of wind music, combines different approaches of researchers to disclose the issues of history performance on wind instruments, creation of brass bands and prospects for their development, as well as teaching the methodic of performance on musical instruments. Submitted problematics and scientific articles contain useful information for teachers, students, undergraduates, graduate students and doctoral students of art universities, as well as for a wide range of fans of the brass music genre.

УДК 780.8 : 780. 64

**Збірник індексується в міжнародних науково-метричних базах
Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.***За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.
Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

© Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ, 2023

© Katedra Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, 2023

© Видавництво "Волинські береги", 2023

З М І С Т

Історія та теорія музичного мистецтва

Цюлюпа С.Д. Ретроспектива конкурсу імені В'ячеслава Старченка в культурно-мистецькому просторі України	7
Piotr Lato. Klarnet w twórczości polskich kompozytorów pochodzenia żydowskiego – na przykładzie wybranych utworów Karola Rathausa i Mieczysława Weinberga.....	17
Вовк Р.А. Стипендіальна програма для духовиків 2022/23 н.р. у Дубаї	20
Вар'янюк О.І. Залучення принципів європейських та американських виконавських шкіл у систему щоденних занять на трубі.....	24
Дебера О.М. Еволюція Чернівецького академічного симфонічного оркестру обласної філармонії імені Д. Гнатюка в культурно-мистецькому житті України	28
Терлецький М.М. Історичний огляд концертного репертуару духових оркестрів XVIII – початку XXI століття у кращих його зразках.....	35
Ваврик Р.В. Віхи життєвого і творчого шляху ювіляра	39
Сіончук О.В. Організація музичних фестивалів в Україні та особливості їх проведення в умовах воєнного стану.....	46
Турчинський Б.Р. Зоя Прокудіна – виконавець, педагог класу валторни: життєвий та творчий шлях	50
Пукаляк М.В. До 75-річчя професора Романа Вовка	54
Клевець К.О. Європейське кларнетове виконавство XXI ст.	60
Подганюк Т.В. Зародження романтизму в музичній культурі Європи.....	64
Семочко О.І. Еволюція труби в музичній культурі Львова в контексті європейської інтеграції.....	67
Вівчарик Л.Р. Саксофонове виконавство в музичній культурі Прикарпаття в XX – на початку XXI століття	70
Олійник М.В. Становлення та розвиток духового оркестрового виконавства на Хмельниччині.....	75
Гашпан Я.Р. Флейта в музичній культурі Буковини в XX – поч. XXI ст.	80
Трачук Л.Д., Гоменюк Я.Ю. Еволюція Тульчинського коледжу культури в історії жанру духової музики на Поділлі	83
Приженков О.В. Історичний шлях розвитку басового мідного духового інструменту труби та її попередників.....	86
Старко В.Г. Володимир Семеніченко – очільник львівської фаготової школи другої половини XX ст.	92

Педагогіка та методика духового виконавства

Громченко В.В. До проблеми активізації художньо-усвідомленого виконавства (педагогічний аспект)	97
Палаженко О.П. Специфіка формування музичного слуху у музиканта-духовика в процесі оркестрової виконавської діяльності	101
Закопець Л.М. Специфіка формування морально-естетичних якостей в учнів Львівського державного музичного ліцею імені С. Крушельницької.....	105
Бондарчук В.І. Сценічне хвилювання, підготовка до публічного виступу виконавця	108
Гишка І.С. Амбушурні негарзди Луї Армстронга.....	111
Закопець М.Л., Фіськов Г.М., Зіза О.О. Вплив інтеграційних процесів на формування фахової компетентності виконавця-духовика у закладах вищої освіти України	116
Филипчук М.С. Особливості навчання здобувачів в естрадному оркестрі у вищих закладах мистецького спрямування	120
Сивохіп В.С. Концерт для гобоя і камерного оркестру Мирослава Скорика крізь призму індивідуального трактування жанру інструментального концерту.....	123
Димченко С.С. До питання еволюції методики гри на ударних інструментах.....	128
Кашперський В.П. Основні принципи та методи формування губного апарату трубача....	135
Ворончак І.І. Загальна характеристика репертуару для поперечної флейти в Австрії та Італії у XVIII столітті.....	140
Максимчук В.В. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу для підготовки фахівців жанру духової музики в мистецьких закладах України.....	143
Віхоть П.І. Наукові та навчально-методичні праці валторністів у системі музичної освіти України.....	146
Дратований Я.М. Практичні заняття у класах духових інструментів закладів початкової мистецької освіти як складова естетичного виховання учнів	149
Лебедь В.О. Скерцо-фуріозо Джордана Гудефіна для сопрано та тенор саксофонів з духовим оркестром як репертуарна новація академічного саксофонного репертуару.....	152
Круль П.Ф. Презентація електронного підручника "Історія виконання на духовних та ударних інструментах України"	156
Відомості про авторів	161
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2012-2022 роки)	164

УДК 780.64.07:378(477)

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-8368-6495>

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3972-6653>

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-6779-0922>

Закопець М.Л.,
м. Львів
Фіськов Г.М.,
м. Рівне
Зіза О.О.,
м. Дубно

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКОНАВЦЯ-ДУХОВИКА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

***Анотація.** Посилена активізація міжкультурних та міжнаціональних взаємодій спричинила інтеграцію української музичної освіти в європейський простір, що характеризується обміном педагогічного досвіду, культурних та духовних надбань, науково-методичними ідеями тощо. В статті розглянуто Україну як частину європейського освітнього процесу, відтак, цілком закономірно, що почали змінюватися акценти і погляди на фахівця музичної галузі, зокрема виконавця-духовика, котрий виконує багатоаспектну діяльність – виконавець-інструменталіст, диригент, педагог, організатор. Тому актуальним і перспективним є дослідження специфіки формування фахової компетентності виконавця-духовика під час навчання у закладі вищої освіти України з опорою на європейські традиції та досвід, під впливом інтеграційних процесів та в умовах упровадження компетентнісного підходу.*

***Ключові слова:** компетентнісний підхід, професійна компетентність, інтеграція, вищі навчальні заклади, виконавець-духовик.*

***Abstract.** Increased intensification of intercultural and interethnic interactions has led to the integration of Ukrainian music education into the European space. As Ukraine actively cooperates with European countries in the field of education, it is quite natural that in native higher education institutions the accents and views on training specialists, including wind instrument performers, who play the role of instrumentalists, conductors, teachers, organizers, began to change.*

The article highlights the main views of scientists and teachers on the specifics and versatility of the concept of "professional competence", analyzes the essence and significance of the competence approach and ways to implement it in the system of higher education in Ukraine.

Besides, the research identifies and scientifically substantiates the peculiarities of the formation of professional competence of the wind instrument player in process of training in higher education institutions, as well as identifies the following musical competencies in the structure of professional training: theoretical and methodological; instrumental and performing; creative and reproductive; social active; personal and psychological.

***Key words:** competence approach, professional competence, integration, institutions of higher education, the wind instrument performer.*

Постановка проблеми. Опора вітчизняної педагогічної системи на особистісно-творчі, комунікативні, емоційно-вольові, аксіологічні, акмеологічні основи навчання та фахової підготовки майбутніх спеціалістів, а також дотримання балансу між пізнавальними, оцінювальними та креативними парадигмами освітнього процесу зумовлюють пошук нових методів і принципів у структурі підготовки фахівців під впливом єдиного глобалізованого освітнього простору.

Оскільки музичне мистецтво є виявом духовного життя суспільства, з одного боку, і соціальним інститутом, з другого боку, то процес пристосування особистості до соціально-культурних реалій відбувається через безпосередню підготовку фахівців у цій галузі, котрі, в майбутньому, стануть головним фактором впливу на відродження національної культури, свідоме формування гуманістичних світоглядних позицій.

Метою статті є розкриття особливостей формування та розвитку фахової компетентності виконавця-духовика у контексті інтеграційних процесів у закладах вищої освіти України.

Аналіз досліджень. Наукові дослідження музично-педагогічних концепцій вищої освіти інших європейських країн у порівняльно-історичному аспекті здійснено у працях Н., Лавриченко Н., Десятова Т., Матвієнко О., Наврочинського Б., Пахочинського Р., Ничкало Н., Пуховської Л., Сбруєвої А.

Вивчення і подальше обґрунтування поняття «фахова компетентність» знаходимо у напрацюваннях багатьох дослідників: Н. Бібік, І. Зимньої, І. Зязюна, А. Хуторського, В. Краєвського, О. Помегун, А. Маркової, М. Головань, Л. Карпової, О. Овчарук, О. Локшиної, В. Лозової, О. Онопрієнко, О. Савченко.

Тлумачення фахової компетентності майбутніх спеціалістів музичної сфери стало предметом зацікавлення й наукового висвітлення у роботах багатьох науковців: теоретико-методологічна й експериментальна сторони цього феномену – Л. Масол, Н. Кузьміна, О. Олексюк, І. Драч, А. Козир, В. Лозова, М. Михаськова, Р. Савченко, В. Каплінський, Т. Пляченко, А. Растрігіна, О. Щолокова, Л. Карпова; основні концептуальні засади фахової підготовки майбутнього вчителя музики у вищих навчальних закладах розроблялися Е. Абдуллінім, А. Болгарським, Г. Падалкою, О. Ростовським, О. Рудницькою, Л. Арчажниковою, О. Олексюк, О. Щолоковою; вивчення конкретних компетентностей майбутнього фахівця музично-мистецької галузі: І. Полубоярина, М. Михаськова, Н. Цюлюпа, Н. Мурована, Є. Проворова та інші.

Опираючись на досвід вивчення особливостей фахової компетентності і беручи до уваги багатогранність і поліфункціональність означеної номінації, вважаємо, що необхідно науково висвітлити і з'ясувати специфіку фахової компетентності виконавця-духовика, оскільки існує незаповнена лакуна в цьому питанні.

Виклад основного матеріалу. Україна як європейська держава керується не лише власними науковими здобутками й досвідом, а й активно співпрацює з багатьма іншими державами, переймаючи їхні кращі методики навчання студентів. Тому європейська інтеграція для України – це, насамперед, приєднання до інших європейських народів, долучення до європейських культурних та історичних традицій.

Відображення співпраці держав у галузі освіти зафіксовано у багатьох міжнародних документах: деклараціях, конвенціях, рішеннях, які підтримані та зініційовані міжнародними організаціями (ООН, ЮНЕСКО, Міжнародною організацією праці тощо).

Тому основна стратегія участі вищої освіти України в інтеграційних процесах і активна співпраця з європейськими університетами спрямовується на її розвиток і набуття нового якісного досвіду, водночас зберігаючи кращі традиції і технології української освітньої системи.

Надзвичайно важливим є прийняття Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.), у якому зазначено, що термін вища освіта – це «... сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти», тоді як «...якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти...» [12].

Вважаємо доречним нагадати, що головною ідеєю загальноєвропейської інтеграції у сфері вищої освіти (зокрема, й музично-мистецької) виступає її стандартизація, що базується на компетентнісному підході. Цілком закономірно, що процес інтегрованого освітянського простору спричинив появу таких явищ, як неперервна освіта, навчання впродовж усього життя та освіта для дорослих. Ніколаї Г. неодноразово наголошує у своїх наукових розвідках, що у європейських країнах мистецькі дисципліни дедалі більше стають вагомим важелем впливу і залучення молодого покоління до загальноєвропейської культурної спадщини, фактором усвідомлення європейської приналежності з опорою на національний ґрунт. Тому наслідками такої діяльності стало посилення зв'язків між дисциплінами художньо-естетичного циклу в закладах вищої освіти та подальше об'єднання їх в окрему галузь – мистецьку освіту. Крім того, динамічна інтеграція музичних культур сприяла утвердженню інтеркультурної музичної педагогіки [7].

Отож, як бачимо, фахова підготовка спеціаліста мистецької галузі як і в Україні, так і в європейських країнах повинна орієнтуватися на впровадження компетентнісного підходу.

У сучасній педагогічній науці компетентнісний підхід трактується як єдина система, яка має визначену мету, зміст, і забезпечує процес підготовки майбутнього вчителя шляхом набуття спеціальних, загальних та ключових (фахових) компетенцій, що сприяють високому рівню професійно-педагогічної діяльності [4, с. 167].

Отож можемо стверджувати, що компетентнісний підхід визначає пріоритетним не інформованість студента, володіння знаннями, а вміння послуговуватися цими знаннями, практично застосовувати їх у фаховій діяльності, швидко приймати рішення, виявляти ініціативність та креативність у розв'язанні проблем тощо.

У той же час словник професійної освіти визначає поняття «компетентність» наступним чином: це сукупність знань та вмінь, які необхідні для ефективної професійної діяльності (аналіз, передбачення наслідків у професійній діяльності, вміння доречно і результативно послуговуватися різною інформацією) [2].

Деякі науковці ототожнюють поняття «компетентність» і «компетенція» (А. Павлова, Е. Зеєр). Однак ми схилиємося до думки більшості дослідників і вважаємо, що слід розмежовувати ці наукові поняття. Отож компетенції визначаємо як сформовані знання, уміння й навички, в той час як компетентність трактуємо в ширшому розумінні, що ґрунтується на системі володіння певними компетенціями, ставленні особистості до них, вмінні практично застосовувати їх у фаховій діяльності. Звідси випливає, що компетенції є основними складовими компонентами компетентності.

Набагато складнішим і поліфункціональним є тлумачення поняття «фахової компетентності» майбутніх спеціалістів музичної сфери, оскільки воно включає в себе як педагогічну, так і мистецьку складові. Тому дана педагогічна категорія є предметом дослідження багатьох науковців (Л. Масол, Н. Кузьміна, О. Олексюк, А. Козир, В. Лозова, М. Михаськова, Р. Савченко, Т. Пляченко, А. Растригіна, О. Щолокова, Л. Карпова та ін.), котрі вивчали як і теоретико-методологічну, так і експериментальну сторони цього феномену.

Професійна компетентність вчителя, на переконання Л. Карпової, системне, інтегративне особистісне утворення, що формується на основі теоретичних знань, умінь, індивідуальних якостей, а також певного фахового досвіду педагога, що в комплексі й визначає готовність учителя до педагогічної діяльності [4].

Л. Масол наголошує на взаємозв'язку між особистісними, соціальними й функціональними компетентностями, які висвітлюють освітні результати як цілісні, інтегральні характеристики, в той же час вони потребують впровадження спеціальної методики, здатної діагностувати й впливати на формування компетентної особистості педагогічними явищами, які, в свою чергу, перебувають у тісному інтегративному переплетінні з мистецькою освітою [5, с. 17].

На думку А. Растригіної, фахова (професійна) компетентність майбутніх педагогів у сфері мистецтва складається з інтегрованих і спеціальних фахових компетенцій [13].

І. Полубоярина вважає професійну компетентність учителя музики інтегративним утворенням, поєднанням структурних компонентів (основних компетентностей), яке включає в себе музично-педагогічні знання, уміння, навички, музичні здібності тощо, що є безпосереднім виявом готовності особистості до творчої педагогічної діяльності [10].

На думку М. Михаськової, фахова компетентність майбутнього вчителя музики визначається як здатність до музично-освітньої діяльності, що ґрунтується на основі музично-педагогічних знань та умінь, сформованому ціннісному ставленні особистості до музичного мистецтва, і характеризується здатністю поєднувати музичні та педагогічні функції [6].

Результатом дослідження педагогічних основ підготовки майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими музично-інструментальними колективами став висновок Т. Пляченко, який дозволив означити поняття «оркестрово-методична компетентність», яке являється інтегративною рисою майбутнього педагога, адже поєднує в собі якості керівника колективу з особистісними професійно-педагогічними компетентностями [9].

Об'єктом дослідження С. Світайло став процес формування фахової компетентності майбутніх учителів музики диригентсько-хорового напрямку, тому фахова компетентність розглядається як інтегративна структура з притаманними їй здібностями, спрямованими на розвиток школярів через призму вокально-хорового співу, з опорою на набуті музично-педагогічні знання та вміння, практичний досвід відповідно до суспільно-соціальних та культурно-мистецьких вимог [14, с. 26].

Мистецька компетентність – це основа мистецької освіти, тому, за твердженням О. Олексюк, вона повинна віддзеркалювати духовне багатство особистості, її здатність до емоційно-ціннісного сприйняття й співпереживання, можливість створення власного творчого стилю та музично-творчої діяльності з опорою на досвід мистецьких компетенцій [8, с. 222]. Дослідниця зазначає, що мистецька компетентність вчителя музики допомагає педагогу «успішно здійснювати в змінних соціокультурних умовах професійні функції, самостійно розвивати й реалізувати набутий у процесі навчання фаховий потенціал» [8].

Отож цілком закономірно, що введення поняття «мистецька компетентність» як частини феномену професійної компетентності вчителя музики стало віддзеркаленням сучасних тенденцій, пов'язаних з інтеграційними процесами у галузі мистецької освіти. Згодом з'явилася окрема номінація – «поліхудожня компетентність» майбутнього вчителя музики, запропонована О. Боблієнко [1, с. 8].

У нашому дослідженні розглядається формування фахової компетентності не просто майбутнього вчителя музики, а ще й музиканта, який водночас є і виконавцем-духовиком, і педагогом. Оскільки сфера виконавської діяльності є поліфункціональною, тому підготовка спеціалістів в закладах вищої освіти спрямована на формування компетентностей, які необхідні майбутнім духовикам.

Отож, на наше переконання, *фахова компетентність виконавців-духовиків* – це інтегративне явище, основою якого є набуті у процесі навчання знання, уміння й навички, особистісні якості педагога й виконавця, сформована професійна виконавська майстерність, творча та інтерпретаційна активність, загальнокультурна ерудованість, володіння новітніми методиками викладання, використання педагогічного й виконавського вітчизняного досвіду, вивчення європейських сучасних технологій, гармонічне поєднання української культурної спадщини з європейською, що й передбачає здатність і готовність виконавця-духовика до педагогічної, інструментально-виконавської та творчої діяльності.

Професійна компетентність виконавців-духовиків характеризується наявністю взаємопов'язаних ключових музичних компетенцій, які, в свою чергу, є системним утворенням, накопиченням музично-педагогічних знань, сформованих музично-виконавських умінь та особистісного музично-творчого досвіду. Ми схилиємося до думки, що оволодіння необхідними музичними компетенціями стане ядром для вдосконалення і подальшої самореалізації виконавця-духовика, розвитку й інших предметних компетенцій, важливих для музично-педагогічної діяльності загалом.

Висновки. Отже, у нашому дослідженні ми дійшли висновків, що реалізація компетентнісного підходу в закладах вищої освіти України спрямована на підготовку конкурентоспроможних фахівців, котрі володіють інтегративною системою знань, практичних умінь у конкретній галузі. Формування фахової компетенції майбутніх спеціалістів відбувається під впливом європейського передового досвіду зі збереженням українських традицій.

Список використаних джерел

1. Боблієнко, О. П. (2013). Формування поліхудожньої компетентності майбутнього вчителя музики у процесі фахової підготовки. (Автореферат дисертації кандидата педагогічних наук). Вінниця.
2. Бусел, Т. В. (2004). Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ; Ірпінь: Перун.
3. Гаврілова, Л. Г. (2015). Система формування професійної компетентності майбутніх учителів музики засобами мультимедійних технологій. (Дисертація доктора педагогічних наук). Київ.
4. Мархадаєв, Л. В. (2002). *Словарь по социальной педагогике: Учебное пособие*. Москва: Издательский центр "Академия".
5. Масол, Л. М., Миропольська, Н. С., Рагозіна, В. В. (2010). *Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи у системі інтегративної мистецької освіти: посібник для вчителя*. Київ: Педагогічна думка.
6. Михаськова, М. А. (2007). *Формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики*. (Дисертація кандидата педагогічних наук). Київ.
7. Ніколаї, Г. Ю. (2013). Методологічні пошуки у сфері мистецької освіти. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. Вип 1, 3 – 17.
8. Олексюк, О. М. (2013). *Музична педагогіка: Навчальний посібник*. Київ: Київський університет ім. Б. Грінченка.
9. Пляченко, Т. М. Компетентнісна модель у структурі фахової підготовки майбутнього вчителя музики. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/570/1/T_Plyachenko_Kompetentnisna%20model.pdf.
10. Полубоярина, І. І. (2008) Формування професійної компетентності майбутніх учителів музики в педагогічному коледжі. (Автореферат дисертації кандидата педагогічних наук). Житомир.
11. Пометун, О. І. (2005) Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки. *Вісник програм шкільних обмінів*. 23, 18–20.
12. Про вищу освіту: Закон України 2014, № 1556-VII від 01. 07. 2014. Режим доступу : <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
13. Растригіна, А. М. (2012). Компетентнісний підхід до підготовки майбутнього магістра музичного мистецтва. Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір, 501-509.
14. Світайло, С. В. (2012). Формування фахової компетентності майбутніх учителів музики у процесі диригентсько-хорової підготовки. (Дисертація кандидата педагогічних наук). Київ.

Наукове видання

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

ВИПУСК 15

Редактор-упорядник
Степан Цюлюпа

Верстка
Віталій Власюк

Підписано до друку 22.05.2023 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсет.
Гарнітура "Times". Друк цифр. Ум. друк. арк. 20,46. Наклад 100 пр. Зам. 34.

Видавництво "Волинські обереги".

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва "Волинські обереги".